

سند کاربردی برنامه‌ریزی توسعه راهبردی شهر (CDS)

تالیف

مؤسسه مطالعات مسکن و توسعه شهری (IHS) و آزمایشگاه سیاست و ارتباطات (FLMH)

نویسنده اصلی

کارلی پنینک

www.ketab.ir

ترجمه

دکتر ناصر براتی (عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره))

دکتر ملیحه باباخانی (عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره))

سرشناسه	: پنینک، کارلی
عنوان و نام پدیدآور	: Pennink, Carley
مشخصات نشر	: سند کاربردی برنامه‌ریزی توسعه راهبردی شهر (CDS) // تالیف مؤسسه مطالعات مسکن و توسعه شهری (IHS)، آزمایشگاه سیاست و ارتباطات (FLMH)؛ نویسنده اصلی کارلی پنینک، همکار الکساندر نو... [و دیگران]؛ ترجمه ناصر براتی، ملیحه باباخانی؛ ویراستار فنی ملیحه باباخانی.
مشخصات ظاهری	: تهران: پژوهشکده هنر، معماری و شهرسازی نظر، ۱۴۰۰.
شابک	: ۱۸۴ ص: مصور، جدول؛ ۲۲×۲۹ س.م
وضعیت فهرست نویسی	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۴۳-۶-۲ ریال
یادداشت	: فیبا
موضوع	: عنوان اصلی: City development strategies 2.0: Cities growing with vision. عمران شهری Community development Urban شهرسازی City planning شهرداری Municipal government برنامه‌ریزی راهبردی Strategic planning
شناسه افزوده	: یاخناو، الکساندر
شناسه افزوده	: Jachnow, Alexander
شناسه افزوده	: براتی، ناصر، ۱۳۳۴ - مترجم
شناسه افزوده	: باباخانی، ملیحه، ۱۳۶۳ - مترجم
شناسه افزوده	: مؤسسه مطالعات مسکن و توسعه شهری هلند
شناسه افزوده	: Institute for Housing and Urban Development Studies (Netherlands)
شناسه افزوده	: آزمایشگاه سیاست و ارتباطات افعال.ام.اچ
شناسه افزوده	: FLMH (Labor für Politik und Kommunikation)
رده بندی کنگره	: HN۴۹
رده بندی دیویی	: ۳۰۷/۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۴۱۴۵۶

عنوان کتاب: سند کاربردی برنامه‌ریزی توسعه راهبردی شهر

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۴۳-۶-۲

تالیف: مؤسسه مطالعات مسکن و توسعه شهری (IHS) و آزمایشگاه سیاست و ارتباطات (FLMH)

نویسنده اصلی: کارلی پنینک (Carley Pennink)

نویسندگان همکار: الکساندر یاخناو (Alexander Jachnow)، آلوئیس بونگوا (Aloys Bongwa)، الس کوئتن (Els Keunen)، فوربز دیویدسون (Forbes Davidson)، هانا یو (Hana Yoosuf)، مورین بابو (Maureen Babu)، نیکولا تارالونگا (Nicolae Taralunga)، پل رابه (Paul Rabé)، ساسکیا رویجسینک (Saskia Ruijsink)، سورینا ریکوویس (Sorina Racoviceanu)، استلیوس گرافاکوس (Stelios Grafakos) و ورونیکا الیوتو (Veronica Olivotto).

مترجمان: دکتر ناصر براتی (عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)) - دکتر ملیحه باباخانی (عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره))

ناظر فنی: دکتر ملیحه باباخانی

ویراستار فنی: دکتر ملیحه باباخانی

نوبت و سال چاپ: نخست، ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۱۵۰ هزار تومان

انتشارات پژوهشکده هنر، معماری و شهرسازی نظر

نشانی: تهران، خیابان آزادی، خیابان دکتر قریب، شماره ۲۳

ارتباط: تلفن ۶۶۴۳۵۹۸۵ - دورنگار ۶۶۹۱۵۸۳ - پست الکترونیک

publications.nazar.ac.ir@gmail.com

تهیه آثار: www.nazar.ac.ir

پیشگفتار

در سپتامبر سال ۲۰۱۴، سازمان ائتلاف شهرها و دیارتمان انگلستان برای توسعه بین‌المللی به راه‌اندازی مجموعه‌ای جهت بررسی چگونگی کمک به شهرها و دولت آفریقا در پاسخگویی به چالش‌های متعدد رشد سریع شهری با هدف کمک به شهرهای آینده آفریقا ایجاد کردند. با گذشت دو سال از زمان آغاز کار این مجموعه، یک برنامه کاری گسترده برای چهار کشور (اتیوپی، غنا، موزامبیک و اوگاندا) و بیست و یک شهر تهیه شده است. متن پیشرو درک به موقع و جامع از مقیاس و ویژگی‌های اساسی شهرنشینی معاصر در آفریقا را ارائه می‌دهد. این مجموعه ساختار یکپارچه و متمرکزی را برای توسعه شهری در آفریقا فراهم می‌آورد و بر این مهم تأکید دارد که شهرهای قدرتمند - و شهروندان - می‌توانند آفریقا را متحول کنند.

از زمان راه‌اندازی سازمان ائتلاف شهرها در سال ۱۹۹۹، پیشنهاداتی در راستای ارتقای محله‌های فقیرنشین در سطح شهر، توسعه و ارتقای استراتژی‌های توسعه شهری ارائه شده که هر دو ابزاری ضروری در راستای شکل‌دهی به شهرهای بدون سکونتگاه‌های غیررسمی هستند.

به عبارت دیگر، استراتژی توسعه شهر چارچوبی برای کمک به شهرها و شهروندان آن‌ها، برای انجام برنامه‌ریزی استراتژیک بلندمدت است که مانع توسعه‌های کوتاه مدت، بخشی و پروژه محوری که مورد علاقه بسیاری از شهرداران و آژانس‌های توسعه است، خواهد شد.

موجب مسرت و خوشحالی است که نسخه اصلاحی استراتژی توسعه شهری (CDS) را ارائه دهیم، که براساس راهنمای اصلی تدوین شده توسط سازمان ائتلاف شهرها در سال ۲۰۰۴ تهیه شده و از تجارب آن بهره برده است. جعبه ابزار بدیع پیشرو توسط مؤسسه مطالعات مسکن و توسعه شهری (I.H.S.) در دانشگاه روتردام و آزمایشگاه سیاست و ارتباطات (FLMH) تهیه شده است.

ویلیام کابیت

رئیس

سازمان ائتلاف شهرها

فهرست مطالب

۶	فهرست مطالب
۸	فهرست جداول و شکل ها
۱۰	فهرست اختصارات و اصطلاحات
۱۱	مقدمه
۱۱	راهبرد توسعه شهری چیست؟
۱۱	تحول مبانی توسعه و نیاز به راهبرد توسعه شهری
۱۲	چرا اتخاذ یک رویکرد جدید، بهبود یافته، ضروری است؟
۱۲	برنامه ریزی راهبردی (استراتژیک) چیست؟
۱۴	مزایای یک راهبرد توسعه شهری
۱۵	گروههای هدف این مجموعه ابزار
۱۵	همپوشانی عوامل و جریان سازی
۱۷	نحوه استفاده از این مجموعه ابزار
۲۲	۱. مرحله ۱: سازماندهی و تجزیه و تحلیل وضعیت
۲۲	۱.۱. سازماندهی
۳۱	۱.۲. ارزیابی نهادی شهرداری (ارزیابی ظرفیت و منابع)
۳۴	۱.۳. پایه گذاری فرآیند CDS (درون دولت)
۳۵	۱.۴. یک فرآیند مشارکتی توسعه راهبرد پایه ریزی کنید (فرآیند بیرونی)
۳۷	۱.۵. تجزیه و تحلیل وضعیت: ارزیابی و مستند سازی شهر به طور مشارکتی (متنوب و سریع)
۴۱	۱.۶. تحلیل SWOT
۴۴	۱.۷. تقویت داده و مدیریت اطلاعات
۴۶	۲. مرحله ۲: کجا می رویم؟ چشم انداز و اهداف راهبردی
۴۶	۲.۱. چشم انداز سازی و اجماع در خصوص موضوعات اصلی
۴۸	۲.۲. تعیین اهداف راهبردی و اجماع سازی بر سر جهات راهبردی
۵۲	۳. مرحله ۳: چگونه به آنجا برسیم؟ صورت بندی راهبردها
۵۲	۳.۱. تدوین گزینه های راهبردی و اولویت بندی آن ها
۵۷	۳.۲. ایجاد فرآیندی برای توسعه مداوم راهبرد
۵۹	۳.۳. برنامه ریزی اقدام راهبردی
۶۱	۳.۴. ترویج راهبرد
۶۳	۴. مرحله ۴: نحوه پیاده سازی و آگاهی از این که در مسیر درست هستیم یا خیر؟
۶۳	۴.۱. مدیریت پیاده سازی و اجرای پروژه، بهره برداری و حفظ و نگهداری
۶۶	۴.۲. پایش و ارزیابی راهبرد
۷۰	۴.۳. تنظیم و اصلاح (راهبرد)
۷۱	کلام آخر
۷۲	نمونه های فنی (تکنیکال)
۷۲	چارچوب هایی برای تجزیه و تحلیل وضعیت موجود
۷۴	نمونه ای از تجزیه و تحلیل SWOT

۷۶	توسعه یک چشم انداز.....
۷۷	برنامه نویسی و تدوین پروژه.....
۷۸	راهبرد تغییر سازمانی.....
۷۹	ابزارها.....
۸۰	ابزار ۱: چک لیست شایستگی ها و مهارت هایی هماهنگ کننده راهبردی.....
۸۳	ابزار ۲: تجزیه تحلیل ذینفعان.....
۸۷	ابزار ۳: تجزیه و تحلیل تلاقی و تعارضات ذینفعان.....
۹۱	ابزار ۴: ابزار برنامه ریزی فرآیندی.....
۹۳	ابزار ۵: ابزار نمودار ون (VENN).....
۹۶	ابزار ۶: ابزار راهبرد ارتباطی.....
۱۰۲	ابزار ۷: نقشه ذهنی.....
۱۰۵	ابزار ۸: ابزار تجزیه و تحلیل PESTL.....
۱۰۸	ابزار ۹: ابزار تحلیل نیروی میدانی.....
۱۱۲	ابزار ۱۰: تجزیه و تحلیل SWOT.....
۱۱۵	ابزار ۱۱: ابزار درخت مسئله.....
۱۱۹	ابزار ۱۲: ابزار تحلیل هم پیوندی.....
۱۲۳	ابزار ۱۳: طوفان ذهنی.....
۱۲۶	ابزار ۱۴: اهداف SMART.....
۱۲۸	ابزار ۱۵: برگه برنامه نویسی پروژه.....
۱۳۱	ابزار ۱۶: چارچوب منطقی.....
۱۳۵	ابزار ۱۷: ماتریس دستیابی به هدف (GAM).....
۱۴۱	ابزار ۱۸: ماتریس ارزیابی اثرات.....
۱۴۳	ابزار ۱۹: CLIMACT PRIO.....
۱۴۷	ابزار ۲۰: چک لیست تغییرات سازمانی.....
۱۵۰	ابزار ۲۱: فیش های پروژه.....
۱۵۳	ابزار ۲۲: نمودار گانت.....
۱۵۶	ابزار ۲۳: نمودارهای خط شنا.....
۱۵۸	ابزار ۲۴: سوالات ارزیابی OECD-DAC.....
۱۶۰	منابع.....